

Sygn. akt VIII Ka 74/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 maja 2014 r.

Sąd Okręgowy w Białymstoku VIII Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Marek Wasiluk– spr.

Sędziowie: SO Marzanna Chojnowska

SO Grażyna Zawadzka - Lotko

Protokolant: Agnieszka Malewska

przy udziale Prokuratora Małgorzaty Zińczuk

po rozpoznaniu w dniu 15 maja 2014 roku

sprawy S. W. oskarżonego z art. 207 § 1 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 21 października 2013 roku, sygn. akt VII K 301/13,

I. Zaskarżony wyrok zmienia w ten sposób, że:

1. za podstawę skazania oskarżonego S. W. przyjmuje art. 207 § 1 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k.

II. W pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy.

III. Zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adwokata A. O. kwotę 516 (pięćset szesnaście) złotych i 60 (sześćdziesiąt) groszy za obronę z urzędu w postępowaniu odwoławczym, w tym kwotę 96 (dziewięćdziesiąt sześć) złotych i 60 (sześćdziesiąt) groszy tytułem 23 % stawki podatku od towarów i usług.

IV. Zwalnia oskarżonego od ponoszenia opłaty i od pozostałych kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, obciążając nimi Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

S. W. został oskarżony o to, że:

w okresie od 1 stycznia 2012 r. do 23.01.2013 r. w B. przy ul. (...) znęcał się psychicznie i fizycznie nad żoną Ł. W. w ten sposób, że wszczywał awantury domowe podczas których wyzywał ją słowami powszechnie uznanymi za obelżywe, poniżał, zmuszał do opuszczenia mieszkania, zakłócał spokój nocny, niszczył przedmioty, popychał i wykręcał ręce, przy czym w dn. 23.01.2013 r. chwycił pokrzywdzoną za ramiona i popchnął w wyniku czego doznała ona stłuczenia tkanek miękkich w okolicy prawego przedramienia i prawej łopatki z obrzękiem i zaczerwienieniem skóry powodując naruszenie czynności narządów ciała na okres czasu trwający poniżej 7-u dni przy czym czynu tego dopuścił się mając w stopniu znacznym ograniczoną zdolność rozpoznania znaczenia swego czynu i pokierowania postępowaniem; **tj. o czyn z art. 207 § 1 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k.**

Sąd Rejonowy w Białymstoku wyrokiem z dnia 21 października 2013 roku uznał oskarżonego **S. W.** za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu i za to na podstawie art. 207 § 1 k.k. w zw z art. 31 § 1 k.k skazał go na karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k, art. 70 § 1 pkt 1 k.k, art. 73 § 1 k.k. wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres próby wynoszący 2 (dwa) lata i oddał go w tym czasie pod dozór kuratora sądowego.

Zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adwokata A. O. kwotę 1.092,24 (tysiąc dziewięćdziesiąt dwa i 24/100) złotych, w tym kwotę 204,24 (dwieście cztery i 24/100) podatku VAT, tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu.

Zwolnił oskarżonego od opłaty i pozostałych kosztów sądowych.

Apelację od powyższego wyroku wniósł obrońca oskarżonego, zaskarżając wyrok w całości i zarzucając mu:

1. błąd w ustaleniach faktycznych (art. 438 pkt 3 kpk) przyjętych za podstawę wyroku mający wpływ na jego treść, przez ustalenie, niezgodnie z treścią dowodów przeprowadzonych w sprawie, że S. W. w okresie od 1.01.2012 roku do 23.02.2013 w B. przy ul. (...) znęcał się psychicznie i fizycznie nad żoną Ł. W. w ten sposób, że wszczynał awantury domowe, podczas których wyzywał ją słowami powszechnie uznanymi za obelżywe, poniżał, zmuszał do opuszczenia mieszkania, zakłócał spokój nocny, niszczył przedmioty, popychał i wykręcał ręce, przy czym w dn. 23.01.2013 r. chwycił pokrzywdzoną za ramiona i popchnął w wyniku czego doznała ona stłuczenia tkanek miękkich w okolicy prawego przedramienia i prawej łopatki z obrzękiem i zaczerwienieniem skóry powodując naruszenie czynności narządów ciała na okres czasu trwający poniżej 7-u dni przy czym czynu tego dopuścił się mając w stopniu znacznym ograniczoną zdolność rozpoznania znaczenia swego czynu i pokierowania postępowaniem, chociaż w materiale dowodowym sprawy brak jest dowodów na to że oskarżony dopuścił się tego czynu, a przede wszystkim sama pokrzywdzona Ł. W. zanegowała swoje obciążające męża zeznania będące podstawą aktu oskarżenia,

2. obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść orzeczenia (art. 438 pkt 2 kpk) poprzez naruszenie art. 4 kpk, art. 5 § 2 kpk i art. 7 kpk poprzez dokonanie całkowicie dowolnej i nie korespondującej z zasadami logiki oceny dowodów oraz poprzez rozstrzygnięcie niedających się usunąć wątpliwości na niekorzyść oskarżonego, a polegającej na :

a) pominięciu dowodów korzystnych dla oskarżonego S. W., świadczących, iż nie dochodziło do przemocy fizycznej i psychicznej, a w szczególności zeznań Ł. W. negującej te okoliczności oraz świadków poddających w wątpliwość jego udział w popełnieniu zarzucanego mu w akcie oskarżenia przestępstwa, które to wątpliwości nie zostały rozstrzygnięte na korzyść,

b) uznaniu za niewiarygodne wyjaśnień oskarżonego a w szczególności wyjaśnień w których nie przyznawał się do winy, w sytuacji gdy są one wewnętrznie spójne i korespondują z materiałem dowodowym a przede wszystkim są spójne z zeznaniami pokrzywdzonej złożonymi w postępowaniu sądowym,

oraz

3. obrazę przepisów prawa materialnego (art. 438 pkt 1 kpk) poprzez nieprawidłowe zastosowanie art. 31 § 1 kk w sytuacji, gdy oskarżonemu zarzucono popełnienie czynu z art. 207 § 1 kk w warunkach przepisu art. 31 § 2 kk to znaczy, że działał mając w stopniu znacznym ograniczoną zdolność rozpoznania znaczenia swego czynu i pokierowania postępowaniem.

Wskazując na powyższe wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku Sądu I –szej instancji poprzez uniewinnienie S. W. od zarzucanego mu czynu. Ponadto wniósł o odstąpienie od obciążania oskarżonego kosztami procesu z uwagi na to, że

jest osobą w podeszłym wieku z niewielkim świadczeniem emerytalnym, oraz o zasądzenie kosztów pomocy prawnej świadczonej z urzędu w niniejszej sprawie, gdyż nie zostały opłacone.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje :

Apelacja obrońcy oskarżonego okazała się generalnie niezasadna.

Zdaniem Sądu odwoławczego, rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego wolne jest od błędów w zakresie ustaleń faktycznych jak i obrazy wskazanych przez autora środka odwoławczego przepisów postępowania. Natomiast należało przychylić się do zarzutu skarżącego obrazy przepisów prawa materialnego w jakim zmierzał do zmiany podstawy skazania.

Rozstrzygając o sprawstwie i winie oskarżonego Sąd I - instancji, wbrew sugestiom apelującego wziął pod uwagę całokształt zgromadzonych i ujawnionych dowodów, zaś wywiezione na podstawie ich skrupulatnej analizy wnioski końcowe w sposób wyczerpujący i jednoznaczny uzasadnił. Podstawą wydania kwestionowanego rozstrzygnięcia stała się analiza wszystkich istotnych z punktu widzenia stawianego zarzutu okoliczności, również tych korzystnych dla osoby oskarżonego.

Kluczowym dowodem dla ustalenia sprawstwa oskarżonego S. W. co do czynu z art. 207 § 1 kk były zeznania pokrzywdzonej Ł. W., zasadniczo te złożone na etapie postępowania przygotowawczego. Pokrzywdzona opisała bowiem wówczas szczegółowo przejawy negatywnego zachowania męża względem niej i zobrazowała trwający od wielu lat konflikt między małżonkami, którego przyczyną były nieporozumienia na tle nadmiernego spożywania alkoholu przez oskarżonego. Wynikało z nich jednoznacznie, że od stycznia 2012 roku konflikt ten wyraźnie przybrał na sile i przerodził w permanentne, negatywne zachowania S. W. o dużym ładunku agresji psychicznej w postaci: wyzwisk, gróźb, ale też agresji fizycznej poprzez popychanie, przytrzymywanie za ramiona i wykręcanie rąk.

W ocenie Sądu odwoławczego Sąd Rejonowy poddał zeznania pokrzywdzonej wyjątkowo wnikliwej analizie. Świadczy choćby o tym fakt, iż uwadze Sądu nie umknęło, iż w postępowaniu sądowym pokrzywdzona rzeczywiście eliminowała pewne zachowania oskarżonego, czy umniejszała jego rolę. Analizując jednak treść zeznań złożonych przed Sądem, w pełni uprawnionym był wniosek Sądu, iż taka postawa pokrzywdzonej była spowodowana faktem, że strony w trakcie procesu ponownie pogodziły się. Przed Sądem Ł. W. wskazała bowiem, iż aktualnie „nie ma awantur, kłótni, mąż stara się dużo pomagać” (k.147). Logicznym jest zatem wniosek, iż również powyższym były podyktowane jej zeznania złożone na rozprawie, w zakresie w jakim twierdziła, iż została zainspirowana przez pracownicę (...)u do zainicjowania sprawy karnej.

Nadto Sąd skonfrontował twierdzenia pokrzywdzonej z pozostałym materiałem dowodowym. Jak się okazało zeznania pokrzywdzonej znalazły potwierdzenie w zeznaniach innych osobowych źródeł dowodowych jak i dowodach z dokumentów. O nagannej postawie oskarżonego w stosunku do pokrzywdzonej świadczyły bezspornie zeznania zięcia pokrzywdzonej – B. R., który potwierdził, że oskarżony w jego obecności zachowywał się wulgarnie względem pokrzywdzonej, krzyczał, wyganiał z domu, był świadkiem interwencji Policji w mieszkaniu stron. Córka pokrzywdzonej M. R. oraz K. S. również potwierdziły negatywne zachowania oskarżonego względem Ł. W.. Nie można nie dostrzec, że całość zdarzeń znały co prawda z relacji samej pokrzywdzonej, jednakże powyższe nie może przesądzać wbrew sugestii skarżącego o ich niewiarygodności. Tym bardziej, zważywszy na charakter przestępstwa „znęcania na szkodę osoby najbliższej” i jego specyfikę, która sprowadza się do tego, że jest ono popełniane najczęściej w zaciszu domowym, zatajanie faktów przed innymi z powodu znoszonych upokorzeń, do czasu, gdy ofiara nie jest w stanie dłużej ich znosić, jest typowym zachowaniem dla ofiar przemocy domowej.

Nie ma wątpliwości, iż w sposób obiektywny odzwierciedlały stosunek oskarżonego do pokrzywdzonej zeznania osób postronnych: M. D. i K. P. - funkcjonariuszy Policji, którzy interweniowali w domu stron, a o przedmiocie sprawy dowiedzieli się wykonując czynności służbowe.

Okoliczności nadużywania alkoholu potwierdzili również świadkowie: B. K., syn oskarżonego A. W. i M. W..

Analizując zeznania w/w świadków Sąd prawidłowo zauważył, że uzasadniały one słuszność zarzutu, pod którym stanął oskarżony. Twierdzenia wskazanych świadków były niewątpliwie spójne i logiczne, korespondowały ze sobą, wzajemnie się uzupełniały, tworząc spójną i logiczną całość.

Nadto depozycje pokrzywdzonej znajdują odzwierciedlenie w dowodach z dokumentów. W zakresie obrażeń, jakich doznała pokrzywdzona w dniu 23.01.2013 roku znalazły potwierdzenie w obdukcji wykonanej w dniu 24.01.2013 roku. Innymi dowodami potwierdzającymi prawdziwość jej zeznań były także zapisy wdrożonej przez policję procedury „niebieskiej karty”.

Wszystkie wyżej wskazane dowody, uprawniały do przyjęcia wersji pokrzywdzonej przedstawionej na etapie postępowania przygotowawczego jako wiarygodnej, natomiast przeczyły twierdzeniom oskarżonego, który utrzymywał, że jest niewinny. Zatem całokształt powyższych okoliczności w ocenie Sądu Okręgowego nie pozwalała tym samym na zakwestionowanie końcowych wniosków wyprowadzonych przez Sąd I instancji, tak w zakresie sposobu oceny zgromadzonych dowodów, jak i konkluzji o przypisaniu S. W. sprawstwa zarzucanego mu czynu.

Sąd Rejonowy nie dopuścił się zatem obrazy wskazywanych przez skarżącego przepisów postępowania, tj. art. 4 kpk, 5 § 2 kpk, art. 7 kpk. Ustalenia poczynione przez Sąd Rejonowy zostały oparte na całokształcie ujawnionego materiału dowodowego, a jego ocena nie wykazuje jakichkolwiek błędów. Nagannym zachowaniem wobec żony oskarżony wypełnił znamiona występku stypizowanego w art. 207 § 1 kk.

Wymierzoną oskarżonemu karę należy ocenić jako adekwatną do dyrektyw wskazanych w art. 53 kk, w tym przede wszystkim: stopnia zawinienia i społecznej szkodliwości czynu, osobowości sprawcy, pobudek jakimi się kierował, sposobu działania, postawy po dokonaniu przestępstwa. Jako okoliczność łagodzącą potraktowano dotychczasową niekaralność oskarżonego i fakt pojednania z pokrzywdzoną. Sąd wymierzając karę wziął również pod uwagę stan psychiczny oskarżonego w czasie czynu. Wobec powyższego karę 6 miesięcy pozbawienia wolności należało uznać za sprawiedliwą i odpowiadającą społecznemu poczuciu sprawiedliwości, która spełni cele w zakresie prewencji indywidualnej i generalnej. W stosunku do oskarżonego zasadnie uznano, że zachodzi pozytywna prognoza kryminologiczna, stąd też słusznie Sąd skorzystał z instytucji warunkowego zawieszenia wykonania kary.

Biegli psychiatrzy w sporządzonej opinii (k.34-39) nie stwierdzili choroby psychicznej w ścisłym tego słowa znaczeniu, ani też upośledzenia umysłowego. Natomiast rozpoznali u S. W. uzależnienie od alkoholu w fazie krytycznej, z długimi okresami samodzielnej abstynencji, a także rozpoznali chorobę P. i w jej przebiegu stany depresyjne, urojeniowe, zaburzenia czynności poznawczych i ośpienie powodujące ograniczenie jego zdolności do rozpoznawania czynu i kierowania swoim postępowaniem w stopniu znacznym – wskazując tym samym na warunki z art. 31 § 2 kk. Sąd prawidłowo dzieląc opinię i wnioski w niej zawarte uznał ją za wartościowy dowód w sprawie świadczący, o tym iż oskarżony miał zaburzone rozpoznawanie czynu i kierowanie swoim postępowaniem w stopniu znacznym. Jednakże Sąd I instancji w podstawie skazania błędnie wskazał art. 31 § 1 kk, stanowiący o niepoczytalności jako okoliczności wyłączającej odpowiedzialność karną. Tego rodzaju uchybienie należałoby raczej potraktować w kategoriach oczywistej omyłki pisarskiej zważywszy, iż jest to omyłka” widoczna na pierwszy rzut oka”. Sąd Rejonowy uznał przecież oskarżonego za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu, a czynem zarzucanym jest czyn z art. 207 § 1 kk w zw. z art. 31 § 2 kk. Z uwagi na powyższe Sąd Okręgowy zmienił w tym zakresie wyrok, przyjmując za podstawę skazania art. 207 § 1 kk w zw. z art. 31 § 2 kk. W pozostałym zakresie wyrok utrzymano w mocy, jako merytorycznie słuszny.

Na podstawie § 2 ust. 1 i 3 oraz § 14 ust. 2 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2002 r, nr 163, poz. 1348 ze zm.), Sąd orzekł o kosztach za obronę oskarżonego w postępowaniu odwoławczym, świadczoną w sprawie z urzędu.

Z uwagi na sytuację materialną oskarżonego, Sąd odwoławczy na podstawie art. 624 § 1 kpk w zw. z art. 634 kpk zwolnił oskarżonego od ponoszenia opłaty i od pozostałych kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, obciążając nimi Skarb Państwa.